

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2019-01-29

§ 27

**Medborgarlöfte Gottsunda/Valsätra 2019-2020
KSN-2018-3934****Beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna medborgarlöfte Gottsunda/Valsätra 2019-2020 mellan Polisen, Uppsala kommun och Fastighetsägarföreningen Gottsunda/Valsätra rörande insatser i området enligt ärendets **bilaga 1**.

Sammanfattning

Uppsala kommun och Lokalpolisområde Uppsala/Knivsta har sedan flera år tillbaka ett samverkansavtal för att öka tryggheten och minska brottsligheten i Uppsala kommun. Avtalet förlängdes genom beslut i kommunstyrelsen i november 2018. Som en del av Polisens styrning och för att förstärka och utveckla samverkan med lokala aktörer tas även medborgarlöften fram. Medborgarlöftena syftar till att öka tryggheten, minska brottsligheten och öka upplärningen av begångna brott.

I den handlingsplan för Gottsunda/Valsätra som kommunstyrelsen beslutade om i februari 2018 ingår ett uppdrag att i samverkan med polismyndigheten genomföra en medborgardialog för att ta fram ett medborgarlöfte. Under hösten 2018 genomförde kommunen, Polisen och den nybildade fastighetsägarföreningen i området medborgardialogen, vilken legat till grund för föreliggande förslag till medborgarlöfte.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 8 januari 2019.

Handläggare
Börjesson Johan

Datum
2019-01-08

Diarienummer
KSN-2018-3934

Kommunstyrelsen

Medborgarlöfte för Gottsunda/Valsätra 2019-2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att godkänna medborgarlöfte Gottsunda/Valsätra 2019-2020 mellan Polisen, Uppsala kommun och Fastighetsägarföreningen Gottsunda/Valsätra rörande insatser i området enligt ärendets **bilaga 1**.

Ärendet

Uppsala kommun och Lokalpolisområde Uppsala/Knivsta har sedan flera år tillbaka ett samverkansavtal för att öka tryggheten och minska brottsligheten i Uppsala kommun. Avtalet förlängdes genom beslut i kommunstyrelsen i november 2018. Som en del av Polisens styrning och för att förstärka och utveckla samverkan med lokala aktörer tas även medborgarlöften fram. Medborgarlöftena syftar till att öka tryggheten, minska brottsligheten och öka upplärningen av begångna brott.

I den handlingsplan för Gottsunda/Valsätra som kommunstyrelsen beslutade om i februari 2018 ingår ett uppdrag att i samverkan med polismyndigheten genomföra en medborgardialog för att ta fram ett medborgarlöfte. Under hösten 2018 genomförde kommunen, Polisen och den nybildade fastighetsägarföreningen i området medborgardialogen, vilken legat till grund för föreliggande förslag till medborgarlöfte.

Beredning

Kommunens åtaganden i förslaget har tagits fram inom styrgruppen för samverkansavtalet kommun-polis där kommunledningskontoret, utbildnings-, social- och stadsbyggnadsförvaltningen är representerade.

Föredragning

Medborgarlöftet är en samverkansöverenskommelse som initieras av Polisen. Det är ett metodverktyg med ambitionen att komma närmare medborgarna och fördjupa samarbeten för ökad trygghet på områdesnivå. Utgångspunkten är medborgarperspektivet och den lokala behovsbilden.

Sedan tidigare har Uppsala kommun och Polisen ett medborgarlöfte för Resecentrum åren 2018-2019, som kommunstyrelsen beslutade om i februari 2018. Det föreslagna medborgarlöftet för Gottsunda/Valsätra ska löpa parallellt med det för Resecentrum under 2019.

Det finns starka argument för att prioritera arbetet mot sänkt brottslighet och ökad trygghet i Gottsunda/Valsätra. I Uppsalas kommuns senaste trygghetsundersökning framgår det att invånarna i flera av bostadsområdena i Gottsunda/Valsätra upplever oro att utsättas för brott i högre grad än i andra områden i Uppsala tätort. Delar av området är sedan 2017 klassat som ett särskilt utsatt område av Polisen. Samtidigt är området i ett expansivt utvecklingsskede, med ett stundande antagande av ett nytt planprogram, varför det är av stor vikt att öka tryggheten i området.

De senaste åren har ett flertal dialoger genomförts i samband med framtagande av planprogram och handlingsplan för området. Trygghetsvandringar har anordnats årligen. Den medborgardialog som genomfördes under november 2018 utgick ifrån erfarenheterna från tidigare dialoger. I medborgardialogen framgick bland annat önskemål om ökad polisnärvaro från de boende. Vad gäller utomhusmiljöns påverkan på den upplevda tryggheten framhölls önskemål om åtgärder efter skadegörelse, bränder och renhållning samt förbättrad belysning. Deltagarna fick även märka ut platser som upplevs särskilt otrygga, bland dessa återfinns framförallt stråk runt Gottsunda centrum och Bandstolsvägen.

Då synpunkter gällande utomhusmiljö, polisnärvaro och otrygga platser har återkommit i dialogerna föreslås att medborgarlöftet i Gottsunda/Valsätra under 2019–2020 ska leda till att

- Polis, kommun och fastighetsägarföreningen arbetar aktivt tillsammans med åtgärder avseende trygghetsfrämjande, brottsförebyggande och säkerhetshöjning av platser inom det geografiska området som kan uppfattas av medborgarna som osäkert
- Den polisiära närvaron i området höjs med stadigvarande resurser och ett lokalt poliskontor etableras under tiden för medborgarlöftet.

För kommunens del innebär löftet regelbundna ronderingar av området för att kontrollera standarden i utemiljön samt upprätthålla skyndsamt prioritering och åtgärder vid upptäckta fel. I samarbete med fastighetsägarna ska feriearbeten tillhandahållas för ungdomar bosatta i området och civilsamhället stärkas i trygghetsarbetet genom aktivt stöd till grannsamverkan och nattvandring. De nämnder vars verksamhet berörs är kommunstyrelsen, socialnämnden, gatu- och samhällsmiljönämnden, utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden.

Kommunen ska även i samverkan med polis fortsätta utveckla det förebyggande arbetet mot droger, kriminalitet eller andra riskbeteenden. Utifrån erfarenhet av det tidigare medborgarlöftet i centrala Uppsala kan det leda till deltagande i riktade insatser i identifierade drogmiljöer för kartläggning av problembilder och behov av stöd. Uppsala kommun ska i enlighet med medborgarlöftet fortsätta att utveckla arbetet med att stärka samordning och samverkan mellan förvaltningar, bolag och externa aktörer.

Ekonomiska konsekvenser

De kommunala insatserna finansieras inom berörda nämnders budget.

Kommunledningskontoret
Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Polisen

**Uppsala
KOMMUN**

MEDBORGARLÖFTE

Uppsala kommun och Lokalpolisområde Uppsala/Knivsta har sedan flera år tillbaka ett samverkansavtal. Målet för samverkan är ökad trygghet och minskad brottslighet för invånare och besökare i Uppsala vilket är viktigt för en attraktiv och hållbar stad.

Gottsunda/Valsätra är bostadsområden där invånarna enligt Uppsala kommuns-trygghetsundersökning upplever oro att utsättas för brott i högre grad än i andra områden i Uppsala tätort. I juni 2017 skärpte polisens nationella operativa avdelning sin bedömning av delar av Gottsunda-/Valsätraområdet till ett särskilt utsatt område.

Under 2018 bildades en fastighetsägarförening i området som i samverkan med polisen och Uppsala Kommun har genomfört medborgardialoger och trygghetsvandringar. Dessa visade behov av flera åtgärder som ligger till grund för medborgarlöften enligt bilagt dokument.

Medborgarlöftena för Gottsunda/Valsätra syftar till att öka tryggheten, minska brottsligheten och öka upplärningen av begångna brott, och ska leda till att:

- Polis, kommun och fastighetsägarföreningen arbetar aktivt tillsammans med åtgärder avseende trygghetsfrämjande, brottsförebyggande och säkerhetshöjning av platser inom det geografiska området som kan uppfattas av medborgarna som osäkert.
- Den polisiära närvaron i området höjs med stadigvarande resurser och ett lokalt poliskontor etableras under tiden för medborgarlöftet.

Datum

Erik Pelling
Kommunstyrelsens ordförande
Uppsala kommun

Jan Håkansson
Lokalpolisområdeschef
Uppsala/Knivsta

Jonas Hagström
Ordförande
Fastighetsägarföreningen Gottsunda/Valsätra

Polisen

Uppsala
KOMMUN

Medborgarlöfte 2019-2020

För ökad trygghet i Gottsunda/Valsätra

Överenskommelse mellan Polisen, Fastighetsägarföreningen i Gottsunda, Valsätra samt Uppsala kommun.

Polisen

Innehåll

MEDBORGARLÖFTE	0
Inledning	3
Syfte.....	3
Mål.....	3
Ärendets beredning.....	3
Bakgrund	4
Särskilt utsatt område enligt Polismyndighetens Nationella operativa avdelning (NOA)	4
Medborgardialog	4
Medborgarlöfte 2019-2020.....	6
Uppföljning.....	6
Bilaga – Medborgarlöfte detaljerat.....	7

Polisen

Inledning

Medborgarlöftet är en samverkansöverenskommelse som initierats av polisen. Det är ett metodverktyg med ambitionen att komma närmare medborgarna och fördjupa samarbeten för ökad trygghet på områdesnivå. Utgångspunkten är medborgarperspektivet och den lokala behovsbilden.

Uppsala kommun antog under 2018 en handlingsplan för utvecklingen av Gottsunda/Valsätra-området. Handlingsplanen innehåller 89 aktiviteter, bland annat att genomföra gemensamma medborgardialoger tillsammans med polismyndigheten för att ta fram ett medborgarlöfte. Under 2018 bildades även fastighetsägarföreningen Fastighetsägarna i Gottsunda-Valsätra i området. I föreningen ingår fastighetsbolagen Hembla, Rikshem, Uppsalahem och Uppsala kommuns fastighets AB. Föreningen är den tredje parten i föreliggande medborgarlöfte.

I framtagandet av medborgarlöftet ska medborgarna i det lokala området involveras och löftena ska svara mot det som medborgarna upplever vara problem. Löftena handlar om konkreta aktiviteter som polis, kommun och fastighetsägare tillsammans kommit överens om för att öka tryggheten och minska brottsligheten.

I november 2018 genomförde kommun, polis och fastighetsägare en medborgardialog i Gottsunda/Valsätra. I dialogen har man även tagit i beaktande resultat från Uppsala kommuns trygghetsundersökning från 2017 samt intryck från tidigare dialoger som genomförts i samband med utveckling av Uppsala kommuns planprogram och handlingsplan Gottsunda/Valsätra.

Syfte

Medborgarlöftet ska öka tryggheten, minska brottsligheten och öka uppklarandet av begångna brott.

Mål

Medborgarlöftet för Gottsunda/Valsätra ska leda till att

- Polis, kommun och fastighetsägarföreningen arbetar aktivt tillsammans med åtgärder avseende trygghetsfrämjande, brottsförebyggande och säkerhetshöjning av platser inom det geografiska området som kan uppfattas av medborgarna som osäkert.
- Den polisiära närvaron i området höjs med stadigvarande resurser och ett lokalt poliskontor etableras under tiden för medborgarlöftet.

Ärendets beredning

Medborgarlöftet har tagits fram utifrån aktuell lägesbild och medborgardialoger. Löftet har tagits fram i gemensam beredning mellan aktuella parter.

Ärendet har föredragits för polisområdeschef Pär Halldén.

Ärendet har föredragits för Uppsalas kommunstyrelse

Polisen

Bakgrund

Området Gottsunda/Valsätra har cirka 15 000 invånare vilket motsvarar ungefär 6,8 procent av Uppsala kommuns befolkning. Uppsala kommuns socioekonomiska och demografiska kartläggning, den sociala kompassen, visar att det finns stora socioekonomiska skillnader mellan olika delar av Gottsunda/Valsätra. Kartläggningen visar att fyra av Gottsunda och Valsättras bostadsområden präglas av förhållandevis höga ohälsotal, hög arbetslöshet och en hög andel boende som uppstår ekonomiskt bistånd. Samtidigt finns det ett par bostadsområden i Gottsunda och Valsätra som istället utmärks av hög inkomstnivå, låg arbetslöshet och låg andel med ekonomiskt bistånd.

Resultaten i Uppsala kommuns trygghetsundersökning (2017) visar även att invånarna i flera av bostadsområdena i Gottsunda/Valsätra upplever oro att utsättas för brott i högre grad än i andra områden i Uppsala tätort.

Särskilt utsatt område enligt Polismyndighetens Nationella operativa avdelning (NOA)

I juni 2017 uppdaterade underrättelseenheten vid polismyndighetens Nationella operativa avdelningen sin tidigare rapport om utsatta områden i Sverige. I 2017 års rapport anger NOA att ett särskilt utsatt område kännetecknas av en allmän obenägenhet att delta i rättsprocessen, där systematiska hot och våldshandlingar mot vittnen, målsägare och anmälare kan förekomma. I området som motsvarar Polisens NOA-område bor cirka 8400 personer (2016). Enligt polisen beror den skärpta bedömningen inte på någon drastisk förändring i området, utan snarare på en bättre rapportering och mer fullständigt kunskapsunderlag om situationen.

Under många år har perioder av social oro förekommit i Gottsunda-/Valsätra-området. Perioderna kännetecknas av anlagda bränder i bilar, soprum och liknande samt att polisens och i vissa fall räddningstjänstens och kollektivtrafikens arbete hindrats.

Medborgardialog

En medborgardialog genomfördes den 8 november 2018 i Gottsunda centrum av representanter från polisen, fastighetsägarföreningen och Uppsala kommun. Svar samlades in på plats och via kommunens hemsida med hjälp av en enkät som fanns tillgänglig på internet till och med den 17 november. Enkätens frågor utformades utifrån resultat från tidigare genomförda medborgardialoger och undersökningar.

Totalt svarade 953 personer på enkäten varav knappt 70 procent var bosatta i Gottsunda/Valsätra, 29 procent i annan stadsdel i Uppsala och några få i annan kommun. Cirka 63 procent av de svarande var över 36 år, drygt 12 procent under 20 år. 58 procent av de svarande var kvinnor.

Det viktigaste i utomhusmiljön för att Gottsunda/Valsätra ska kännas tryggare ansågs vara att laga det som är trasigt utomhus och snabbare städning efter brända bilar och annan skadegörelse, enligt 44 respektive 42 procent av deltagarna. Flera svarsalternativ kunde väljas på den här frågan. 28 procent har svarat att snabbare borttagning av brända bilar och städning utomhus är viktigt. Ungefär en tredjedel av deltagarna valde att lämna ett fritextsvar där förbättrad belysning och ökad polisenärvaro nämns mest frekvent. Andra exempel som förekom men i betydligt mindre utsträckning var till exempel önskan om övervakningskameror, brottsbekämpning, att hålla efter buskage och skogspartier samt fler aktiviteter för barn och unga.

Uppsala kommun har sedan sommaren 2018 haft ordningsvakter utomhus i Gottsunda/Valsätra. 38 procent av deltagarna i dialogen uppgav att de känner sig tryggare av detta. I åldersgruppen 10–15 år svarade över två tredjedelar att de känner sig tryggare av fler ordningsvakter, medan motsvarande andel hos gruppen 26–35 år var cirka en fjärdedel. 30 procent av svarandena ser ingen skillnad och ytterligare 30 procent har inte märkt av fler ordningsvakter i området.

Polisen

Mot bakgrund av kriterierna för NOA:s kategorisering av särskilt utsatt område ställdes tre frågor om benägenhet att polisanmäla och vittna. 87 procent svarade att de skulle polisanmäla om de själva blev utsatta för ett brott, 81 procent svarade att de skulle tipsa polisen om de har kännedom om att någon annan har eller kommer begå ett brott. Deltagare i gruppen 16–20 år har till en lägre grad svarat ja på dessa frågor, även om väl över hälften av det totala deltagande för den ålderskategorin svarat positivt. Vad gäller att vittna i rättegång så har 58 procent svarat att de skulle ställa upp. Nästan en tredjedel kunde inte ta ställning till detta, representerade av en högre andel kvinnor än män, 37 procent respektive 22 procent vardera. Det går att urskilja att boende i annan stadsdel tenderade att svara ja till högre grad än boende i området såväl på frågan om att vittna som att tipsa polisen.

Att invånare vill se närvarande polis till högre grad i området har varit ett återkommande tema under tidigare dialoger som genomförts i området. I den här dialogen ställdes därför en fråga var de svarande helst vill träffa polisen. Gottsunda centrum var den plats som flest pekade ut (72 procent), följt av utomhus i bostadskvarter (52 procent) och på poliskontor (44 procent). Svarsfrekvensen för poliskontor stiger med åldern, från 9 procent av de yngsta (10–15 år) till 60 procent av de äldsta (66+). Boende i Valsätra svarar till en högre grad än boende i Gottsunda att de vill se polis utomhus i bostadskvarteret.

Under medborgardialogen fanns även en karta där medborgare fick markera platser som upplevs trygga respektive otrygga. Platser som pekades ut flest gånger som otrygga låg koncentrerat kring Bandstolsvägen. Även platser utanför Gottsunda Centrum och runt cykelvägen som går förbi Treklängen mot Musikparken pekades ut som otrygga. Dessa platser förekommer även frekvent i liknande aktiviteter som gjorts under tidigare dialoger, där även cykelbanor och enstaka punkter i bostadsområden märkts ut. Veckan efter medborgardialogens avslut genomfördes även en trygghetsvandring där brister i belysning påpekades på några av nämnda platser. Den vanligaste platsen som pekades ut som trygg var inne i centrumbyggnaden.

Polisen

Medborgarlöfte 2019-2020

Under 2019–2020 lovar Polisen, Fastighetsägarföreningen och Uppsala kommun att genomföra följande åtgärder enligt ansvarsfördelningen som finns detaljerad i bilagan på sidan 7.

- Polisen ska arbeta med en områdespolisgrupp i trygghets- och kontaktskapande arbete i bostadsområden och Gottsunda centrum.
- Polisen ska arbeta med kameraövervakning i Gottsunda/Valsätra
- Polisen ska genomföra riktade insatser i identifierade drogmiljöer och mot annan kriminalitet i Gottsunda/Valsätra efter behov och i samverkan med berörda aktörer.
- Trygghetsvandringar ska genomföras minst två gånger om året, vår och höst, där samtliga parter deltar och boende involveras. Brister som påträffas ska åtgärdas så snart som möjligt, enligt gällande rutiner.
- Veckovisa ronderingar av området för att kontrollera att belysningen fungerar och är tillräcklig samt kontroll och sanering efter klotter, bränder och annan skadegörelse. Brister ska åtgärdas så snart som möjligt, enligt gällande rutiner.
- Skyndsam beivran och bortforsling av felparkerade bilar och bilvrak ska genomföras enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande överenskommelse mellan Uppsala kommun och fastighetsägare.
- Ungdomar från Gottsunda/Valsätra ska erbjudas feriearbeten och praktikplatser inom fastighetsägarnas verksamheter.
- Fastighetsägarföreningen ska bedriva ett aktivt utemiljöarbete och kommer att verka för att ta fram en gemensam grundstandard för utemiljön.
- Regelbunden kontroll och beskärning av träd och buskar vid behov med syfte att öka tryggheten i området.
- Stödja, samordna och utveckla nattvandrarverksamhet, tillsammans med civilsamhälle och frivilliga.
- Aktivt stödja grannsamverkan genom deltagande på informationsträffar, nätverk och representation på trygghetsskapande aktiviteter såsom trygghetsvandringar.
- Utveckla det förebyggande samverkansarbetet för barn och unga i riskzonen för bland annat droger eller annan kriminalitet, genom aktivt deltagande i SSPF-grupper för hela grundskolan.

Uppföljning

Medborgarlöftet kommer att följas upp genom:

- Brottsstatistik från lokalpolisområdet och BRÅ.
- En ny medborgardialog hösten 2019 samt trygghetsvandringar.
- Regelbundna avstämningar i styrgrupp för samverkansavtal kommun-polis samt i styrelsen för fastighetsägarföreningen.

Rapportering kommer att ske till polisområdeschef och kommunstyrelsen.

Bilaga – Medborgarlöfte detaljerat

Åtgärd	Huvudansvarig	Delansvarig	Uppföljning
Områdespolisgrupp	Polisen		
Kamerövervakning i Gottsunda/Valsätra	Polisen	Fastighetsägarföreningen Uppsala Kommun KS	
Polisen ska genomföra riktade insatser i identifierade drogmiljöer och mot annan kriminalitet i Gottsunda/Valsätra efter behov och i samverkan med berörda aktörer.	Polisen	Uppsala kommun SCN Fastighetsägarföreningen	
Trygghetsvandringar minst två gånger om året.	Uppsala Kommun GSN, KS Fastighetsägarföreningen	Polisen	
Veckovisa ronderingar av området för att kontrollera att belysningen fungerar och är tillräcklig samt kontroll och sanering efter klotter, bränder och annan skadegörelse.	Fastighetsägarföreningen Uppsala Kommun GSN		
Skyndsamt beivran och bortforsling av felparkerade bilar och bilvrak enligt gällande lagstiftning.	Uppsala kommun GSN	Polisen Fastighetsägarföreningen	
Ungdomar från Gottsunda/Valsätra ska erbjudas feriearbeten och praktikplatser inom fastighetsägarnas verksamheter.	Fastighetsägarföreningen	Uppsala kommun AMN	
Fastighetsägarföreningen ska bedriva ett aktivt utemiljöarbete och kommer verka för att ta fram en gemensam grundstandard för utemiljön.	Fastighetsägarföreningen	Uppsala kommun GSN, KS	
Regelbunden kontroll och beskärning av träd och buskar vid behov med syfte att öka tryggheten i området.	Uppsala kommun GSN Fastighetsägarföreningen		
Stödja, samordna och utveckla nattvandrarverksamhet, tillsammans med civilsamhälle och frivilliga.	Uppsala kommun SCN	Polisen Fastighetsägarföreningen	
Aktivt stöd till grannsamverkan.	Polisen	Fastighetsägarföreningen	
Utveckla det förebyggande samverkansarbetet för barn och unga i riskzonen till exempel genom aktivt deltagande i SSPF-grupper.	Uppsala kommun SCN, UBN	Polisen	